

SVET SLOVENSКИH ORGANIZACIJ CONFEDERAZIONE DELLE ORGANIZZAZIONI SLOVENE

Trst, 26. januarja 2007

Zasedanje deželnega sveta SSO, ki je potekalo v sredo 24. januarja v Devinu, je poleg upravnih točk glede odobritve obračuna za leto 2006 in proračuna za leto 2007, bila lepa priložnost za vsebinski prerež trenutnega stanja slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Po uvodnem pozdravu predsednice deželnega sveta prof. Lojzke Bratuž in ugotavljanja sklepčnosti je sledilo poročilo predsednika izvršnega odbora SSO-ja, dr. Draga Štoka. Poročilo je kapilarno poseglo v tkivo naše slovenske narodne skupnosti, začenši z navezo na to kar so temeljne vrednote, na katerih sloni delovanje krovne organizacije, in sicer zvestoba slovenstvu, demokraciji in krščanskim koreninam. Poudarjeno je bilo, da so se z novim vodstvom SSO-ja bistveno izboljšali odnosi s Slovensko Skupnostjo, narodno stranko Slovencev v Italiji. Sodelovanje s sorodno krovno organizacijo SKGZ pa je dobro in utečeno, zato so bile pretirane skrbi, glede na to kakšno pot bo ubralo novo vodstvo SSO-ja.

Glede skupnih ustanov je predsednik Štoka omenil najprej SSG in povedal, da po prebrodeni finančni krizi so sedaj odnosi z odborom SSG dobri, še posebno potem, ko je bila ustanovljena gledališka šola. Nadalje SSO pozorno spremlja posodobitev na SLORlju. Za normalno delovanje in izhajanje Primorskega dnevnika je zasluga obeh krovnih organizacij. SSO ima v upravnem odboru svojega predstavnika. Pri poročanju je opaziti nekoliko večjo odprtost in širino. Žal tega ne moremo trditi, kar se tiče poročanja medijev v Sloveniji. Predsednik Štoka je glede tega pisal predsedniku programskega sveta slovenske RTV dr. Stanetu Grandi. S ZSŠDI-jem, SDGZ-ejem in Narodno in študijsko knjižnico so odnosi dobri. Pri narodnih domovih gre vzeti na znanje nadaljno širjenje prostorov v Narodnem domu v Trstu. Narodni dom pri Sv. Ivanu in Trgovski dom v Gorici pa sta še na mrtvi točki.

Predsednik Štoka je nato izčrpno poročal o pravkar zaključenem srečanju na ministrstvu za univerzo in raziskovanje, skupaj s predstavniki SKGZ-ja, Glasbene Matice in SCGV Komel, kjer je bil prisoten tudi vladni podtajnik Miloš Budin in rektor tržaškega konservatorija Tartini. Po štiriurni debati nad večkrat tudi pikolovskimi pripombami in hipotezami ravnatelja konservatorija, je predsednik Štoka poudaril, da ima vlada vso suverenost odločati in ne more dopustiti, da jo navaden državni funkcionar pogojuje. Ministrstvo bo sedaj skušalo pripraviti usklajen dokument za slovensko glasbeno šolstvo, vendar ostaja ozračje dokaj pesimistično, z bojaznijo, da bomo Slovenci zopet opeharjeni. Pri zakonu za Slovence po svetu in zamejstvu, ki je stopil v veljavo v Sloveniji, je pozitivno, da je prišlo do prvega zasedanja sveta za Slovence in v zamejstvu.

Kar se tiče SLOMAK-a je predsednik SSO-ja pozitivno ocenil delovanje tega telesa, čeprav se delovanje nekako krije s tem kar je delovanje sveta za Slovence po svetu in v zamejstvu. Ob tem pa je potrebno spoštovati statut. Letos junija bo zapadel sedanjemu predsedniku mandat in prav je razmišljati na rotacijo, kot to prediveda statut te organizacije. Pri tem je poudaril, da ni nujno, da mora to biti prav predsednik neke krovne organizacije.

SVET SLOVENSКИH ORGANIZACIJ CONFEDERAZIONE DELLE ORGANIZZAZIONI SLOVENE

Druga pomembna tema so Evroprojekti, ki postajajo vse bolj zanimivo sredstvo za delovanje. Tudi SSO je šel na to pot. Trenutno poteka projekt "Cristianita", ki ga vodi Sergij Pahor, v sodelovanju s Evroservisom. Postopoma se vedno bolj uveljavljajo projekti, ki se vežejo tako na italijansko manjšino v Sloveniji kot na slovensko v Italiji. Tega bo vedno več in to je dobro, da bo tudi SSO pri tem prisotna.

V zaključkih je predsednik Štoka še omenil projekt "Quo vadis", ki ga vodi Breda Susič. Glede zakona 38/01 je SSO, skupaj s SKGZ-jem, izročili ministru D'Alema spomenico z osmimi točkami. Po devetih mesecih nove vlade pa se še ni premaknilo nič, niti paritetni odbor ni še umeščen. Nekoliko boljše je z deželnim zakonom. Obe krovni organizaciji, SSO in SKGZ, sta v zakonu izrecno omenjeni, kar dodatno potrjuje njuno težo.

Po zaključenem predsedniškem poročilu je prof. Lojzka Bratuž predala besedo blagajniku Ivo Cotiču za blagajniško poročilo. Obračun je bil sprejet z veliko večino udeležencev, proračun in program pa sta bila soglasno potrjena.

V nadaljevanju se je odprla široka razprava, v katero je najprej posegel Damjan Paulin, ki je menil, da bi morali dati svetu večjo vlogo. To bi bilo pozitivno za članice, ki bi tako imele večjo vlogo pri načrtovanju smernic razvoja in delovanja SSO-ja. Potrebna je tu obnova statuta. Ravnatelj Kmečke Zveze Edi Bukavec je opozoril na problem zavarovanja teritorija, ki je danes zelo vprašljivo glede na to, kakšni urabistični zakoni stopajo v veljavo. Poudaril, da je teritorij bistvenega pomena za obstoj slovenskega naroda. Benečan Riccardo Ruttar je podal razmišljanje glede benečije, predvsem kar se tiče dejstva, da beneška mladina, ki doseže neko izobrazbo ostaja brez znanja slovenskega jezika, kar je zaskrbljujoče. Tudi on je omenil problem spoštovanja teritorija, predvsem kar se tiče načrtov za elektrovod Slovenija – Italija. To je med drugim povedal tudi na kobariškem srečanju z slovenskim ministrom Podobnikom in deželnim odbornikom Iacopom. Benečani še čakajo na uresničitev skupnega doma.

Jurij Paljk je poudaril, da ima svet SSO-ja primarno vlogo za skupno razmišljanje o bistvenih problemih. SSO predstavlja civilno družbo, vendar ima tudi politično moč. Povedal je kako na tednik Novi Glas se zaskrbljeno obračajo bralci, ki sprašujejo ali bo spoštovan dogovor, ki predvideva da bo predsednik paritetnega odbora Ivo Jevnikar. Velika pa je tudi nejevolja zaradi tega ker je minister D'Alema, na svojem obisku v Sloveniji spet skušal odpret vprašanje optantov. Žalostno je tudi, da mediji temu nasedajo. S slovenske strani potrebujemo jasna stališča. Jeremitišče je rešila občinska svetniška skupina Slovenske Skupnosti, ki je zagrozila z izstopom iz večine in tri mesece prej je o tej problematiki pisal samo Novi Glas. To nas lahko nekaj nauči.

Po teh posegih je predsednica sveta prof. Lojzka Bratuž ugotovila, da ni drugih prijav za debato, se vsem zahvalila za prisotnost in zaključila zasedanje deželnega sveta SSO.

Svet Slovenskih Organizacij